

СТРУКТУРНО-ЕТИМОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ІМЕНІ КОНЦЕПТУ FASHION НОМІНАЦІЇ FASHION

Довгополова А. А.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник — канд. філол. наук, ст. викладач Жулавська О. О.

Для більш глибокого вивчення англомовної картини світу в її динамічному розвитку та, зважаючи на важливе значення даного концепту в картині світу носія сучасної англійської мови, розгляд структури і закономірностей вербалізації концепту FASHION є дуже важливим.

Проаналізувавши ряд підходів до визначення поняття "концепт" можна зробити узагальнення, що концепт — це дискретне ментальне утворення, яке є базовою одиницею мисленнєвого коду людини, що має відносно впорядковану внутрішню структуру та є результатом пізнавальної (когнітивної) діяльності особистості і суспільства, та несе комплексну, енциклопедичну інформацію про відображений предмет або явище, про інтерпретацію даної інформації суспільною свідомістю і відношення суспільної свідомості до даного явища або предмету.

Наявність у структурі концепту трьох складових — понятійної, ціннісної та образної — зумовлює його зв'язок, по-перше, з мовою, яка його об'єктивує, по-друге, з культурою як національною системою цінностей та ідей, зумовленою історією народу і його духовно-психічним складом, і, по-третє, зі свідомістю людини та її діяльністю. Внаслідок цього концепт характеризується змістовною і структурною багатомірністю.

Багатшаровість концепту відзначають Н. Ф. Алефіренко та Ю. С. Степанов, котрий виділяє в ньому три шари: 1) основна, актуальна знака; 2) додаткова, пасивна ознака; 3) внутрішня форма [1, 44]. В роботах Н. Ф. Алефіренко концепт представлений як мисленнєвий образ широкого структурного діапазону: по горизонтальній осі — від узагальнених наочних образів до логічних понять, а по вертикальній — від поверхневих до глибинних смислових шарів [2, 3-4].

Аналізуючи мовне втілення певного концепту, дослідники насамперед звертаються до даних етимології. Етимологічний аналіз показує, що сама лексема *fashion* пройшла довгий шлях до свого сучасного значення. Вона походить від латинського дієслова *facere* (*робити*). Безпосередньо номінація *fashion* з'явилася в період середньоанглійської мови, і походить від французьких лексем *façon* та

façonner. У той час воно мало значення "певна форма". Свого сучасного значення лексема *fashion* набула на початку ХХ століття.

Слід зазначити, що концепт може бути виражений у мові декількома альтернативними означеннями, найадекватніше з яких є його лексемою-репрезентантом. Основним способом прямої номінації концепту FASHION в англійській мові є номінація *fashion*. Словник Collins English Dictionary надає широкий ряд значень лексеми *fashion*: *style in clothes, cosmetics, behaviour, etc, especially the latest or most admired style* [3] — *стиль одягу, косметики, поведінки тощо, зокрема найновіший стиль, або стиль, яким захоплюються*; *designed to be in the current fashion, but not necessarily to last* — *створений у дусі сучасної моди, але не обов'язково тривалий час залишатиметься модним*; *manner of performance* — *манера виконання*; *a way of life that revolves around the activities, dress, interests, etc, that are most fashionable* — *спосіб життя, для якого характерні види діяльності, одяг, інтереси, які є наймоднішими*; *shape, appearance* — *форма, зовнішній вигляд*; *to give a particular form* — *надавати певної форми*; *to make suitable or fitting* — *робити відповідним*; *to contrive* — *винаходити*. Словники синонімів доповнюють лексикографічну репрезентацію концепту FASHION. Найчастіше синоніми вербалізують окремі когнітивні компоненти цього концепту. Синонімічний ряд номінації *fashion* утворюють лексеми [The Oxford Dictionary of Synonyms and Antonyms]: *clothes, style, look, trend, rage, custom, convention, mode, vogue, usage, craze, fad, latest style, prevailing taste, must have, denier cri, all the rage; method, way, style, approach, manner, mode; sort, kind, type, stamp, description; form, make, line, cut, figure, model, shape, pattern, appearance, stamp, mould, guise (archaic), configuration; fashionable society, jet set, high society, beau monde; make, shape, cast, construct, work, form, create, design, manufacture, forge, mould, contrive, fabricate; fit, adapt, tailor, suit, adjust, accommodate* [4].

Проаналізувавши ряд дефініцій лексеми *fashion*, яка є основним способом прямої номінації концепту FASHION в англійській мові, а також її похідні лексеми та лексеми-синоніми, які входять в інтерпретаційне поле концепту FASHION, ми дійшли висновку, що номінативний компонент концепту FASHION в англійській мовній картині світу має такі основні ознаки: "*певна поведінка*", "*манера вдягатися, що вважається звичайною або популярною в певний час*", "*стиль одягу, популярний в певний час*", "*популярність*". Важливо те, що в нових словниках, виданих після

2000 року, лексема *fashion* має додаткове значення — "комерційна діяльність у сфері створення та збуту одягу".

1. Степанов Ю. С. Константы. Словарь русской культуры. Опыт исследования / Ю. С. Степанов. — М.: Школа "Языки русской культуры" 1997. — 824 с.
2. Алефиренко Н. Ф. Вербализация концепта и смысловая синергетика языкового знака / Н. Ф. Алефиренко // Проблемы вербализации концептов в семантике языка и текста. Материалы международного симпозиума 22-24.05.2003г. Ч.1. — Волгоград: Перемена, 2003. — С. 3-13.
3. Collins English Dictionary: 30th Anniversary Edition. — London: HarperCollins UK, 2010. — 1920 p.
4. The Oxford Dictionary of Synonyms and Antonyms. — Oxford: Oxford University Press, 2007. — 528 p.

Перекладацькі інновації: матеріали IV Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, м. Суми, 13–14 березня 2014 р. / редкол.: С. О. Швачко, І. К. Кобякова, О. О. Жулавська та ін. – Суми : Сумський державний університет, 2014. – 172 с.